

Izhaja:

10. in 25. vsakega
mesca.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje

Leto V.

V Celovci 10. septembra 1886.

Št. 17.

Zakaj da pa propada kmečki stan.

Na Grabštanjskem shodu so kmetje g. Mačniku z rokami ploskali in „dobro, dobro“ klicali, ko je rekel: „Kmečki stan stoji na robu svojega propada“.

To za nas katoliško-konservativce ni nobena novica, ampak stara resnica. Trdili in obžalovali smo jo že pred 20 leti. Gosp. Mačnik je povedal nekaj o tem, zakaj da kmečki stan propada? On pravi: „Zavoljo Amerikanske konkurence naša rž in pšenica nimata nobene cene, od tod pride danešnja reva kmečkega stanu. Dohodki našega kmeta postajajo zmiram le menjši, ker njegovi pridelki nimajo nobene cene, — stroški njegovi pa postajajo vedno le večji, ker mezde za posle, davki in pristojnine zmiram lezejo le na viš“.

V teh besedah gosp. Mačnika je nekaj resnice: Amerikanska konkurencija, visoke mezde, davki in pristojnine tlačijo našega kmeta; da bi ga pa strmoglavile v propad in celo končale, temu pa ne moremo pritrditi. Mi konservativci poznamo veliko drugih reči, ki tarejo in žulijo našega kmeta do bele kosti in ga bojo, ako pojde tako naprej, pripravile ob vse in potisnile v vrsto najemnikov, delalcev, nemaničev in prekucev.

Poglavitni vzroki, zakaj da kmečki stan propada, so po mislih konservativne stranke ti-le:

1. Na kmečkih zemljiščih intabulirani dolgovi. Za te dolgove mora kmet obresti plačevati leto za letom in dolg se vendar ne zniža, morebiti še le narašča. Zadolženi kmet mora se noč in den pehati, mora si marsikaj pritrpati, da zamore zapadle obresti šteti ob pravem času. Pa nastane slaba letina, prikaže se nesreča v hlevu, potrka bolezen in smrt pri družini, — ubogi kmet ne more plačati obresti, tarna in prosi, naj se ali obresti pripišejo staremu dolgu, ali naj si denar za obresti kjersibodi dobi na posodo. Taki dolg dela dolg, da zapoje boben in posestvo gre rakom žvižgat.

2. Razkosovanje zemljič na enej, nakopičevanje na drugej strani. Pri nas Slovencih so kmetije večinoma prav majhne, tako da se ne sme ničesar odprodati, ako hoče rodbina izhajati. Dolgovi so pa posebno v poslednjih 20 letih kmete prisilili, da so jeli prodajati od kmetije kos za kosom. To je pa velika nesreča, da tako kmečki stan mora propasti.

3. Dote, dedni deleži in užitki. Naše dni se je vgnjezdila med kmete prevzetna pa škod-

ljiva navada, da oče svojim hčeram, ko jih vdaja, obljubi prav visoke dote. Dalje se mora po sedanjih postavah premoženje, ako oče umrje brez oporoke ali testamenta, med vse otroke razdeliti v enakih delih. Marsikteri oče, ki napravi oporoko, odloči vsem svojim otrokom prav visoke dedne deleže. Tudi tedaj, ko izroči postarani ali oslabei oče svoje posestvo sinu ali hčeri, izgovori sebi in ženi tako visok užitek ali avceh, da novi posestnik shajati ne more. Tako se godi, da je tisti, ki posestvo prevzeme, nehoté prisiljen koj s prva se zadolžiti in vse posestvo v nevarnost postaviti.

4. Visoki davki in pristojnine. Davke in pristojnine so ljudje od nekadaj plačevali, jih plačujejo in jih bojo plačevali vsi stanovi. Ali kmetje so z davki in pristojninami (Gebühren) preobloženi, tako da pod to težko butaro omagujejo in propadajo. Drugi stanovi pa, posebno bogatini, ki imajo svoje premoženje v zlatu ali v papirjih po omarah zaklenjeno, primeroma prav malo plačujejo.

5. Stroški — potrebni in nepotrebni. Kmet naše dni precej denarja potrebuje za razne reči — potrebne pa tudi nepotrebne. Ravno pa te reči marsikterega kmeta potisnejo v dolgove in ga pripravijo slednjič ob vse.

6. Pičli dohodki. Pridelki kmečkega stanu zgublajo od leta do leta svojo nekdanjo ceno, taka je z žitom pa tudi že z živino; še clo les zgublja svojo staro vrednost, pa saj ga skorej nikjer ni več, saj so gojzdi večidel že izsekani in same goličave.

To je šest poglavitnih vzrokov, iz katerih izvira propad kmečkega stanu. Teh misel je naša katoliško-konservativna stranka. Alite slovenski kmetje, da je s tim v črno zadela in pokazala, kje vas črevelj žuli v resnici?

Sreča je pa velika in ozdravljenje ni več težavno, ako zdravnik pri bolniku spozna, kje prav za prav bolezen tiči.

Kmečki stan je bolen, je na smrt bolen; pa konservativna stranka je spoznala, kje bolezen tiči in je trdne in resne volje, pomagati bolnemu kmečkemu stanu. Sedanje ministerstvo in konservativna večina v državnem zboru ste začeli zaperati in zamaševati šestero poglavitnih vrelcev, iz katerih izvira nevarna bolezen kmečkega stanu.

V prihodnjih številkah bode „Mir“ prav po domače in kratko kazal, kako bi se moglo po mislih konservativne stranke pomagati kmetu in obvarovati ga propada.

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Naše učiteljišče in slovenščina.) Že smo omenili, da je za novega učitelja slovenskega jezika na našem učiteljišču postavljen g. Karol Prešern. Potrebni zmožnosti njemu gotovo ne manjka; ali potem, kakor se je ta gospod zastran slovenščine v ljudskejši obnašal, o tem govoril in pisal, bojimo se žalibog, da mu manjka dobre volje. Bomo ja slišali in videli, — mi hočemo le to, kar zaukazuje zdrava pamet, pristna pedagogika in šolska postava.

Srčno je nas in bode vse Slovence veselilo slišati, da je sedanji gosp. naučni minister dr. žl. Gautsch zaukazal, naj se na našem učiteljišču slovenščina ne 6 ur, kakor dozda, ampak zana-prej deset ur v tednu podučuje. Učiteljišče obsega pripravnico in štiri razrede, torej pet oddelkov. Pride torej za vsak oddelek po 2 uri na teden. Ako pa kak oddelek šteje premalo Slovencev, naj se jih več oddelkov združi in potem pripada za tako združen oddelek več ur na teden. Za učence, ki so rojeni v slovenski fari, naj bode slovenščina za vse obligaten predmet. Deset ur na teden in za Slovence obligaten predmet, — to bi zadostovalo za slovenske pripravnike, — kaj pa je z Nemci?

Je proti postavi in proti naši volji, rojene Nemce siliti, naj se učijo tujega, slovenskega jezika. Ako se pa to vendar godi, naj se tem 10 slovenskim uram še pridene toliko ur za slovenski jezik v tednu, kolikor jih je za Nemce treba. — Mešati Slovence in Nemce in jih stiskati v skupne oddelke, overa ves poduk in škoduje Slovincem in Nemcem.

Iz Celovca. (Danes belo — jutre pa črno.) Bolgarski knez Aleksander je čez noč prišel ob svojo krono. Nekaj zarotnikov in puntarjev ga je po noči prišlo, na voz spravilo in odpeljal čez mejo. To je bil za celi svet blisk iz vedrega neba. Knez Aleksander je nemške krvi, zatorej so nemški časniki strašno udrihali po Bolgarcih, da so Slovani nehvaležni, surovi, podkupljivi, za nekaj žganja ali grošev jim je vse na prodaj. Tako je šlo nekaj dni. — Reč se je pa zasukala, Bolgarci kličejo svojega vladarja nazaj in nočejo nič slišati od puntarjev. Zdaj so tudi nemški časniki druge strune napeli, — hvaliti Bolgarceve — Slovanov — seveda nočejo, udrihanja in zasmehovanja je vsaj za sedaj konec.

Našega deželnega šolskega nadzornika, gosp. dr. Gobanca, so liberalni časniki zavoljo učitelja Jan. Martince, ki se je pred kratkim v Železni Kapli sam ustrelil, hudo prijekali. Trdili so, da je breztaktno ravnal, in tako zakrivil ta žalostni samoumor. To je šlo nekaj dni, — na enkrat se je veter zasukal in zdaj spet odvijajo, kar so prej navili. Menda so se zbal, da bi g. dr. Gobanca ne zgubili, ki je prvi steber nemškega šolstva na Koroškem. „Freie Stimmen“ so 25. avg. t. l. pisale: „Dr. Gobanc je mož, ki si je zastran nemške šole na Koroškem pridobil velike, nepremeljive zasluge. Naj bi se nam ohranil še delj časa.“ Pred letom 1869 smo Koroški Slovenci slovenskih šol vsaj nekaj imeli, — sedaj pa nimamo nobene, vse so utrakvistične, to je slovensko-nemške, v resnici pa nemške!

Iz Celovca. (Veliko preseljevanje.) Pred nekaj tedni je bilo veliko preseljevanje pri gospôdi, ki služi pri naših okrajnih glavarjih. Gosp. Eder je iz Velikovec prišel v Šmohor za okrajnega glavarja. Ta gospod je rojen Slovenec na Spodnjem Štajru, pravičen in priljuden Nemcem in Slovincem, spoštovan in ljubljn od vsega ljudstva. Čestitamo prebivalcem Šmohorske glavarije, da dobijo takega glavarja. Menda je on prvi glavar v Šmohorji, ki tudi slovenski zna! Gosp. A. vitez Pavlovski je iz Beljaka tudi tje prestavljen. Ime njegovo je slovansko, ali pa kaj zna slovanski, ne vemo, — to pa vemo, da se je pri poslednjih volitvah obnašal na vse strani pravično in da je bil Beljačanki „D. Allg. Zeitung“ hud trn v peti. — V Velikovec je za okrajnega komisarja postavljen gosp. grof Lippe, rojen Čeh. Napravil je v Celovci preskušnjo iz slovenščine in pokazal, da zna slovenski ustmeno in pismeno. Res je, da malo na češko stran zavija, pa v Velikovci ima dosti priložnosti — ako je volje — slovenščine se navaditi popolnoma.

Z novimi gospodi pri okrajnih glavarjih v Šmohorji in Velikovci smo Slovenci zadovoljni in smo za to gosp. deželnemu predsedniku hvaležni. Druga pa je zastran okrajne glavarije v Beljaci. Ta glavarija šteje blizo 20.000 Slovencev, pa ne glavar, ne noben obeh komisarjev ne zna slovenski! Čudno se nam dozdeva, zakaj da se gosp. Kremenshek, rojen Slovenec, ki je ravnokar iz Wolšprga prestavljen v Špital, poriva po trdonemskih glavarjih, dokler v Beljaci ni nobenega, ki bi bil zmožen slovenskega jezika. Prosimo, naj se nas Slovencev tudi spominjajo!

Iz Celovške okolice. (Dobre volje — mošnje kolje) pravimo Slovenci. Radi smo dobre volje in v resnici nas veseli, ako vidimo, da se vpehani kmečki ljudje razveseljujejo ob pravem času in v pravej meri. Sedanje dni pa ljudje kaj radi pozabijo, da ima vsaka reč svoj čas in svojo mero. Odtod pa tudi pride, da marsikteri kmet leze v dolgove in slednjič na kant pride. To bi imel tudi vedeti g. Janez Seebacher, župan Vetrinjski in načelnik kmečke zveze na Koroškem. Torej smo vsi debelo gledali, ko smo slišali, da gosp. Jezernik vabi kmete na somenj, ki bode trajal tri cele dni to je: 22., 23. in 24. avg. No! v treh dneh se nekaj povžije in zapravi nekaj denarja in časa! Mislili smo, da si hoče s tim nekaj škode poravnati, katero mu je napravil pred 14 dnevi ogenj. Pa nekdo je trdil, da škoda ni zadela njega, temuč njegovo hčero. Gosp. Jezernik se je kmečkega dela in harbanja že odvadil in naveličal. Prepustil je zategadel posestvo svoje hčeri, ki zdaj gospodinja in očetu na leto precej visok užitek plačuje. Gosp. Jezernik ima tako dosti opraviti z županstvom, v deželnem zboru, po Celovcu in pri kmečkih shodih. Slednjič pa vsi želimo, naj bi tridnevni somenj vsaj nekaj pomagal nesrečnej hčeri, katero jej je vsekal poslednji požar!

Iz Železne Kaple. (Popravek.) V „Miru“ št. 16 od avgusta 1886 se v dopisu „Iz Podjunske doline“ o žalostnej smrti začasnega učitelja Janeza Martince v Železni Kapli tako le v sredi članka bere: „Krajni šolski svet je vse lepo poskušal, razdreti to nesrečno zvezo — pa ni nič opravil (do semkaj je gola resnica), — pa besede:

„Naznanil je torej to žalostno zadevo deželnemu šolskemu совету in ta je sklenil poslati deželnega šolskega nadzornika v Kaplo, naj to reč preišče . . . morajo se popraviti, ko niso popolnoma resnične“. Krajni šolski svet ni nič naznanil deželnemu šolskemu совету — ampak ko lepe besede niso nič zdale, in je bilo večkratno opominjevanje zastoj, je načelnik krajnega šolskega sveta 12. majnika t. l. sam se v Celovec podal in ustmeno prosil, da bi se zapeljani na tihem prestavil, ko je mladi človek prišel v mreže slabo sloveče vdove. — Zgodilo se ni nič — in tako je ostalo do 31. julija, ko se je nesrečni učitelj vstrelil. — Če bi se bilo zgodilo po prošnji ustmenej načelnika krajnega šolskega sveta, bi ne bila reč tako žalostno se dovršila. Naznanjal v Celovcu je nekdo drugi — ne pa krajni šolski svet.

Krajni šolski svet.

(Šimen Muden, poprejšni načelnik.)

Iz Borovelj. (Vesela novica.) Nam Borovljancem pomagati je sedanja vlada resnične volje. Dobili smo obrtniško šolo, v kateri se mladina naša podučuje v puškariji! — dobili smo preskuševalnico, ki preskuša cevi, ali so trde in močne. Za vse to moramo hvaležni biti. Pa potrebujemo še druge pomoči. Mi delamo z rokami, bogataši in fabrikanti po drugih krajih pa delajo z mašinami ali stroji. To nas tlači in mori, da nikamur ne moremo. Prav je „Mir“ imel, ko je že davno svetoval, naj si naša zadruga poišče denarja in si nakupi potrebnih strojev. Hvala Bogu in visokemu ministerstvu, pomoč se nam ponuja in boljši časi se nam smehljajo. Ministerstvo nam obljublja, da je blage volje nas podpirati, da si nakupimo potrebnih strojev. Kupčijska kamra v Celovcu je k temu dovolila 600 gld. za l. 1887. Naznanili smo na vse strani, da radi storimo, največ ko premoremo. Že je zadruga sklenila, poiskati si pripraven prostor za hišo, v kateri bojo stale in delale zadružne mašine. Bog daj srečo — saj nam že gre za glavo!

Na Diekšah. (Lepa svečanost.) Visoke Diekše imajo zvonove, katerih veličastni glasovi se zbrano razlegajo dalječ okoli. Zdej pa so dobili tudi cerkev, ktere so po vsej pravici slobodno veseli in ponosni. 3 altarje in prižnico je ukusno popravil in bogato pozlatil gosp. Tomaž Waldner iz Vratne vesi v Ziljskej dolini, cerkev malal pa je gosp. Lojz Patestuti iz Velikovca.

Saboto pred angeljsko nedeljo so se premil. knezoškof podali na težavno pot v visoke Diekše. Med potjo so obiskali Vovbre, pogledali tudi od Waldnerja lani popravljeno cerkev. Posebno sta jim dopadla tabernakelj in prižnica oba v gotičkem slogu in pozlatev altarja. — Darovali so 50 gld. in izročili gosp. fajmoštru za pogorelce.

Že je bilo temno, ko so premil. knezoškof prišli na Diekše. Več ko 500 ljudi jih je čakalo in spremljevalo v cerkev. Nedeljo se je zbralo pri najlepšem vremenu sila veliko ljudi in 11 duhovnikov. Gosp. knezoškof so ob osmih imeli nemšk nagovor, in po altarskih podobah rožno D. M. priporočali za izgled devicam in mladenčcem, sv. Ano materam in gospodinjam, sv. Martina pa očetom in gospodarjem. Vsem, ki so zmožni nemškega, so te prelepe besede segale do živega. Po velikej meši so gosp. Vovbrški fajmošter Oraš imeli izvrstno

slovensko pridigo. Birmancev je bilo 337, med njimi tudi nekaj odraščanih. Kar so rekli premil. knezoškof birmancev po nemško, povedali so jim g. dekan Šluet po slovensko. Po obedu so se gosp. knezoškof vsi zadovoljni podali na pot proti domu.

Na Diekšah ne bomo nikoli pozabili tega vselega in srečnega dneva! Bog povrni premil. gosp. knezoškofu in vsem gg. duhovnikom ves njih trud in ljubezen! — Cela cesta proti Diekšam je bila okinčana, slavolokov je bilo več postavljenih in na njih so visele podobe, postavim sv. križ, jaguje božje itd. iz jabelk in hrusek umetaljno narejene. Na meji Diekšenske fare so nagovorili in pozdravili gosp. knezoškofa naš gosp. fajmošter Brežan, ki se toliko prizadevajo za polepšanje hiše Božje. Tudi naš obče ljubljani in skrbni župan gospod Ladinik Mihej je pokazal pri tej priliki, da je ves živ sv. katoliške vere. Pozdravil je premil. knezoškofa po prošnjah sv. Očenaša tako mišno, da so bili vsi pričujoči globoko ginjeni. Da so možnarji gromeli ne samo pri cerkvi, temuč skorej pri vsakej hiši, je bilo prav veličastno in nekaj novega. — Od te vesele in krasne svečanosti bojo še govorili naših vnukov vnuki!

Iz Št. Jakoba v Rožu. (Požar; agenti na kmetih.) V petek 20. avg. okoli polnoči je pogorela hiša pri Trapu na Reki, skedenj so srečno rešili, čeravno je streha večkrat ogenj vjela in goreti začela. Zopet je požarna bramba v Št. Jakobu se izvrstno skazala; bila je hitro na mestu in z največim vspehom požar gasila. Le njej se je zahvaliti, da je skedenj ostal. Gospodar je bil na vse zgozede namenjen v Beljak oves na prodaj peljati. Po noči ga je pa nesreča zadela, ki je tim več, ker zavarovalnine ne dobi. Bil je pri Gracarskej zavarovan, pa dva meseca po obroku ni nič vplačal, zato tudi neima nobene pravice za nagrado ali plačilo. Tu imamo zopet žalosten izgled malomarnosti! Za taberno, za žganje je zmiram dnarja, za tako potrebno plačilo ga pa ni: cela družina mora zato prav čutljivo trpeti. Kmetovalci, zavarujte svoja pohišta pri zavarovalnicah, posebno pri „Slaviji“ in ne zanemarjajte nikoli ob pravem času zavarovalnine vplačati! Nesreča ne spi nikoli, in kmalo je prekasno.

Pred nekimi tedni je hodil tu zopet nek agent in je zavaroval proti ognju, ali tako nizko, da se je vse čudilo. Delal je kakor je trdil za Gracarsko, čeravno ima letá svojega zastopnika v Rožece. Pravijo, da je vendar enega nabrisal in opeharil, pa kmalo so prišli ptičku na sled in ga nek posadili, kamur sliši. Varujte se agentov neznanih po deželi!

Iz Prevalj. (Odperto pismo!) Gosp. vrednik „D. Allg. Zeitung“ v Belaci! Rekl ste že 9. maj., in to spet ponovili 10. julija, da imate dokaze v rokah, da je bil zastran volitve volilnih mož v Prevaljah že narejeni kompromis ali dogovor „imperativ“ to je „po nekem ukazu“ razdrt.

Štiri mesece že čakamo na te Vaše dokaze, pa ni ne duha ne sluha od njih.

Vi ste nas kmečke volilne odbornike pred celim svetom postavili za lažnike, proti čemur mi slovesno protestujemo.

Ako ne prinesete svojih dokazov, zgodilo se bode, kar ste v številki 66 od 10. julija t. l. sami pisali: „da zaslužite ime lažnika in obrekovalca,

ako svoje obljube ne spolnite“. V štirih mesecih bi jo bili res prav lahko že spolnili!

Iz Kanalske doline. (Gosp. Majhar), ki so umrli 8. avgusta pri D. Mariji na Zili, so bili tudi fajmošter v Ovčej vesi. Nastopili so faro Ovčja ves 28. avgusta 1851, in se odtod preselili na faro v Gozdanjah. 30. novembra 1869. Minulo je že 27 let od tega, vendar so gosp. Jernej v lepem in prijaznem spominu. Pa so bili tudi dober pastir na vse strani. V šoli, v cerkvi — domačej in na sv. Višarjah — so zvesto spolnovali svoje dolžnosti. Bolnike so radi obiskovali, radi dajali ubogaime in bili vsem priljudni in prijazni. Vpeljali so tudi bratovščino ssv. Cirila in Metoda, katero so ustanovili rajni knezoškof Martin Slomšek. Škoda, da nihče ni slišal, da so umrli in kdaj da bode pogreb. Gotovo bi marsikdo bil šel rajnemu skazovat poslednjo čast in ljubezen. Molili pa smo doma za nje in srčno dobro nam je djalo, ko smo brali, da je bil rajnega pogreb tako veličasten, da se je zbralo 12 duhovnikov in velika truma vernega ljudstva. Dobrotljivo svoje srce je rajni Jernej tudi pokazal v svojej oporoki; odločil je namreč med drugim tudi Vincencijevej družbi v Celovcu 50 gld. in katoliškemu tiskarnemu društvu 100 gld. Večna luč naj mu sveti!

Iz Podkrnosa. (Prikazen Dev. Marije.) Dobro uro nad našo faro se razprostira visokoležeča, lepa in prijazna Radiška ravnina. Ime „Radiše“ se je par tednov bralo po vseh časnikih. No! kaj pa se je zgodilo kaj tako imenitnega? 24. julija — saboto pred Šent-Jakopelico — je vidila neka pastirica po gojzdu hoditi belo oblečeno ženo. Poznej je pa vidilo več otrok to belo ženo, s plavim pasom, 12 zvezd na prsih, in krono na glavi. Otroci so vsi enoglasno to trdili. Novica ta se je hitro raznesla široko in dalječ okoli. Romarji so v celih trumah dohajali ogledovat to sveto mesto. Pravijo, da jih je včasih bilo ob enem zbranih nad 500. V naglici so postavili leseno kapelico in v njej obešali vence, podobice, paternoštre in še clo par bergelj. To je bila liberaljecem voda na njih mlin: jeli so grdo mahati po gosp. fajmoštru in njih dekli Jerici, češ, da sta ona napravila to komedijo. Še hujši so jeli kričati, ko je neka 76 let stara ženkica, iz Grabštanjske fare, s Radiš domu gredé, čez skalovje padla in se ubila. 25. avgusta je šla z Celovca posebna komisija in tudi gosp. dekan Grabštanjski so bili tje povabljeni. Vse je bilo na drobno preiskovano in vsi dotičniki zaslišani. Komisija menda ni našla nič nepostavnega in krivičnega, zaukazala pa je, da se mora kapelica podreti in vse spet odpraviti. Gosp. fajmošter in Jerica ne stojita s to rečjo v nobenej zvezi in dotiki, vse — od konca do kraja — je nesramna laž in grdo obrekovanje, kar so pisali liberaljni časniki. Ako se gosp. fajmoštru vredno dozdeva, lahko jim natvežejo tiskovno pravdo.

Iz Bistrice v Rožnej dolini. (Poravnana cesta; — okrajni zdravnik; — požarna bramba.) Že večkrat je „Mir“ tožil nad fužino na Bistrici. Tožil je, da se v fužini ne posvečujejo sv. nedelje in prazniki; obžaloval je dve nesreči, ki ste se pred kratkim zgodile. Danes pa naj „Mir“ oznani dve vesele novice, za ktere se mora vsa Rožna dolina zahvaliti fužini. — Hudi

klanec pri Črniku v Posinčej vesi, kjer so trpeli ljudje in živina, je že odkopljen in cesta teče prav ravno naprej.

Dobili bomo na Bistrico tudi okrajnega zdravnika, da ne bodé treba 2—4 ure dalječ v Košentavro, Borovlje ali Rožak letati po njega. Bistriška fužina je za obe dve napravi podpisala imeniten znesek denarja in tako izdatno pripomagala, da dobimo te dve jako potrebne reči. Zatorej srčna zahvala!

Naša požarna bramba se pridno vadi in uči, dobro in lepo! Hvalevredno pa je tudi to, da se to godi ob nedeljah po popoldanskej božjej službi. Le tistih sobotovečernih „knajp“ se varujte, ki morijo čas in denar! Precej veliko brambovcev tudi mrmra, da je komanda nemška; nekaj jih je zavoljo tega že izstopilo. Ti hočejo slovensko komando, kakoršno imajo v sosednjem Šent-Jakobu.

Izpod Jepe. (Poglič; — šolska veselica; — nesreča.) 22. avgusta — to je v nedeljo — je popoldne posestnik Jan. Poglič p. d. Butej v Blačah pri potoku jez ali zagrajo popravljaj. Po tem pa vzame puško in se napravi na lov. Da pa ima gredé kaj prigrizniti, poišče si klobasico, katerih je nekaj bilo v čumnati. Klobasica pa je visela visoko pri stropu. Zatorej zleze na stolič, in se — nabasano puško v roci drže — po klobasi steguje. Pri tem se je nekam s petelinom zadela, puška počni in strel ga zadene ravno v glavo, tako da je pri priči mrtev obležal. Rajni še le 39 let star, je zapustil udovo in čvetero otrok. Kmetje! ne pečajte se s puško in posvečujte sv. nedeljo! — 18. avgusta — na god našega presvitlega cesarja — so naši šolarji imeli veliko veselico. V cerkvi se je vse prav lepo opravljalo, — popoldansko veselico pa je skazilo deževje. Kdo bi se nad tim gnjevil ali spodtikal, da se konec leta šolska mladina veseli? Vendar jih je veliko, katerim so se slovesnosti, ki so bile nekdanj ob koncu šolskega leta v navadi, bolj dopadale. Prej je bilo vse v cerkvi in v šoli, zdej pa večidel v kakej gostilnici, — prej je bilo lepo po domače in slovensko, zdej pa vse po gosposko in nemško. Na tem se marsikteri pametni spotika!

Iz Žitare vesi. (Cesarjev rojstni den) smo tudi tukaj slovesno obhajali. V farnej cerkvi sv. Helene se je brala slovesna sv. meša. Videl sem v cerkvi občinske in šolske odbornike, veliko šolarjev in družega ljudstva. Med sv. mešo so možnarji veselo pokali.

Iz spodnje Zile. (Nova gospoda; — Isep; — stara pesem.) Dobili smo v Šmohor dva nova gospoda, — oba sta se vsemu ljudstvu hitro prikupila in priljubila. Gosp. okrajni glavar Eder se je pri nesreči, ki je Koticane zadela, tako obnašal in trudil, da se o njem čestno in hvaležno govori povsod. Ravno tako se tudi hvali gosp. Pawlowski. Bog nju živi! — Slišal sem praviti, da je v Šmrčah Šent-Jurske fare zamrl še mlad gosp. Ign. Isep, po domače Marfarjev. Oče njegov, Boštjan, je bil živ in zvest Slovenec in tudi deželni poslanec. Gospodaril je tako modro in srečno, da je njegova hiša slovela daleč okoli. Pa prerana smrt ga je pobrala, ž njim pa odnesla od hiše slovenščino in ž njo tudi staro slavo in srečo. Marfarjeva hiša je postala nemško-liberaljna,

zraven pa prišla na kant. Tako se je spreobrnilo v kratkem času 30—40 let!

V našej dolini ste razpisani dve učiteljske službi v Šent-Pavlu in v Borljah. Kdor hoče za prvo službo prositi, mora slovenski znati, za drugo je pa le „erwünscht“ — se samo želji da zna. Borlje so ravno tako slovenske ko Šent-Pavelj, — razložek je samo ta, da sta v Borljah dva učitelja. Pričakovali smo, da novi okrajni glavar gosp. Eder ne bojo tudi peli stare nepedagogične pesmi: „Kjer sta na slovenskej šoli dva učitelja, sme eden trd Nemeč biti“. Res žalostno!

Iz Svečan. (Veličasten pogreb) smo 27. avgusta imeli v Svečah. Gosp. Toman Ratz, po domače Kurašev v Svečah, je umrl komaj 30 let star. Rajni je bil spreten čevljar in si zraven še pripomagal z godbo. Bil je tudi zvest rodoljub in vselej in povsod stal trdno na slovenskej strani. Bolehen je rajni šel nekam na godbo, pa se tam pregнал in si našel prezgodnjo smrt. Za njim žaluje vdova z dvema otročičema. Pogreb njegov je bil takošen, kakoršnega je Sveška fara še javeljne vidila. Požarna bramba v lepej napravi se je prvokrat pri pogrebu pokazala; godci — njegovi tovarši — so mu godli na poslednjem potu, in ogromna truma pogrebcev iz cele doline mu je prišla skazovat svoje spoštovanje in ljubezen. Peveci so mu — vrlemu Slovencu — zapeli slovensko nagrobnico tako mило in lepo, da je bilo vse ginjeno do solz. Bog mu daj večni mir in pokoj; vi pa Slovenci — spominjajte se svojega prijatelja in vnetega rodoljuba v svojih molitvah!

Iz Ljubljane. (Tazol Mici in nemški šulferajn.) Brali smo po časnikih, da je gospodična Tazol Mici v Celovcu poslala nekaj darov gospem nemškega šulferajna v našej Ljubljani. Meni — rojenemu Slovencu na Koroškem — je ime „Tazol“ dobro znano. Nek gospod Tazol je bil pred nekaj leti fajmošter v Kamenu blizo Šent-Kocjana v Podjunskej dolini. Slovel je ta gospod v celej okolici za bogatina. Sporočil je svoje premoženje svojemu bratu, usnjarju v Celovcu. Za tim pa je bil dedič sedanji usnjar v Celovcu, gosp. Ludovit Tazol. Vsi stari Tazoli so bili rojeni Slovenci in tudi Lud. Tazol je menda rojen v Železnej Kapli, kjer se božja beseda oznanuje po slovensko. Tudi mati gorej imenovane gospodične Tazol Mici je bila Slovenka, rojena v Bohinjskej Bistrici na Kranjskem. Njeni starši so bili v Borovljah doma. Ali se ni čuditi, da slovenska družina Tazol zdaj med Nemci veliki zvonec nosi? Gosp. Ludovit Tazol je načelnik pevske zveze na Koroškem, ki poje samo nemške pesmi in nemško slavo. Njegova hči gospodična Mici nima še dovolj, da podpira in širi nemški šulferajn po Koroškem, nabira in pošilja še darove za nemški šulferajn v Ljubljani. Nemci naj le slovensko družino Tazol zapišejo v zlate bukve, — mi Slovenci pa spet vidimo, kako resničen da je naš pregovor: Poturčenec je hujski, kakor Turk.

Iz Spodnjega Štajra. (Nemščina v slovenskih šolah.) V „Miru“ 25. junija t. l. sem bral, da so se krajni šolski svet na Bistrici v Rožnej dolini, potem okrajni šolski svet in deželni šolski svet v Celovcu kampljali zastran nemščine v slovenskej ljudskej šoli na Bistrici.

Učitelji Ptujskega okraja smo 29. julija t. l. imeli uradno konferenco. Po ukazu okrajnega šolskega sveta je bila tretja naloga: „Kako ravnati z nemščino na slovenskih ljudskih šolah“. Navstala je viharna debata! Gosp. Romih je stavil predlog: „Še ni popolnoma jasno, kdaj naj se z nemškim jezikom začne in koliko naj se nauči; zatorej naj se ta naloga odloži tako dolgo, da se ta reč popolnoma razjasni“. Gosp. Kavkler je predlog podpiral in rekel: „S tem predlogom se mi okrajnemu šolskemu совету ne protivimo, temveč da moramo prej eno vedeti, kot zamoremo drugo določiti“. Pri konečnej besedi je g. Romih povdarjal. „Mi se držimo metodike. Mi moramo vedeti, koliko bodemo učili, kje bodemo začeli in kje jenjali; zategadelj nam je nemogoče si napraviti čez učno materijo načrt, ako materije same še nimamo“. Glasovalo se je po imenih in sicer za Romihov predlog 30, proti njemu 15.

Tudi na Koroškem menda še ni popolnoma jasno, kdaj naj se z nemščino začne po slovenskih ljudskih šolah in koliko naj se je uči. To je res težavna in sitna reč za vsacega vestnega in zvestega učitelja! To se pravi tavati v tmuni. Ali ga ni na Koroškem učitelja, ki bi to reč sprožil na kakej konferenci?

Iz Braslovč. (Letina) je pri nas slaba. Spomladni mraz je napravil dosti škode; potem nas je suša silno stiskala; nazadnje, mesca avgusta, je pa še toča potokla. Zapazili smo tudi že koruzno uš. Zelo nas skrbi, kako bomo plačevali davke in druge potrebščine. Imamo pa še drug davek, ker moramo doplačevati, da se ravna Savina.

Iz Dobrne pri Celji. (Za šolsko mladino.) V našem kraju so toplice, znane nekaj čez 200 let. Voda ima 30° R. vročine. Leta 1869 je bilo tukaj še samo 940 tujcev, pozneje pa vsako leto več. Letos so topličarji napravili veselico v prid šolskej mladini. Proti plačilu so nekteri peli in igrali, drugi pa so plačevali, da so smeli poslušati, in tako se je nabralo 117 gld. za naše šolarje. Na veliko Gospojnico pa so napravili tombolo, ki je dala dobička 129 gld. 50 kr. Tudi to se bo obrnilo za revne šolarje. Na cesarjev rojstni dan pa je neka dobrotljiva gospa šolarje pogostila na svojem vrtu in mnogo obleke razdelila med nje. Bog povrni vsem!

Iz Pulja v Istri. (Izvrsten plavač.) Neverjetno je skoraj, kar sem zvedel za gotovo resnico. 27. avg. je priplaval neki Oger v Pulj iz Reke čez morje. V Pulji si je nekoliko spočil, potem pa je skočil spet v morje in plaval naprej. Imel je na sebi samo gaticice in nož na hrbtu privezan, da se brani, če bi ga napadla kaka velika riba. Nek topničarski stotnik, ko ga vidi v morji, je mislil, da mož nori in je poslal barko za njim. Ko ga vjamejo, jim je povedal, da plava za stavo 3000 gld. iz Reke v Pulj, iz Pulja v Trst, iz Trsta pa v Zader v Dalmacijo. Obleka se pošilja po pošti za njim. Ali bo stavo le dobil!

Kaj dela politika.

Veliko slavnost so imeli te dni v Budi (Ofen) na Ogerskem. Obhajali so dvestoletnico, odkar so

Turke pregnali iz Budimske trdnjave in s tem vso Ogersko deželo rešili iz turškega jarma. Sam cesar so prišli k tej slavnosti in veliko gospóde iz domačih in tujih dežel. Sv. oče papež so pisali ogerskim škofom, naj Ogre opominjajo, koliko so papeži storili, da se je Ogerska rešila in Turkom vzela, in naj svojo hvaležnost kažejo s tem, da ostanejo zvesti katoličani. — Te dni so šli svitli cesar v Galicijo k vojaškim vajam. Ljudstvo se pripravlja, da bo svojega ljubljenege vladarja sprejelo z veliko častjo. — Vojaški minister bo letos terjal dva miliona več, ko lani. Ta denar se bo porabil za to, da se bo vojakom nekoliko zboljšala vsakdajna jed ali hrana in bojo menda dobivali tudi večerjo. Kakor tudi težko davke plačujemo, to je pa vender res, da so imeli vojaki do zdaj preslabo hrano in je prav, da se jim nekoliko zboljša.

Na Bolgarskem se godijo čudne reči. Kneza Aleksandra so pregnali, ker je bil preveč zvezan z Angleži, nasprotniki Slovanov. Ljudstvo pa ima kneza rado, vzdignili so se zoper puntarje in jih zaprli, kneza pa so poklicali nazaj. Zdaj je spet knez gospodar v deželi; pa prav trdno ne stoji, ker mu je ruski cesar nasproten. Rus ne more trpeti, da bi imeli Angleži v Bolgariji prvo besedo in s tem ključ do Carigrada. Knez je videl, da se proti volji ruskega cesarja ne more obdržati, zato je odstopil. Zdaj se ne vé, ali se bojo velike oblasti mogle zediniti v tem, koga posaditi na bolgarski prestol?

Gospodarske stvari.

Kako si lahko kmetovalec pomladi z zgodnjo pičo pomaga?

Vsakemu kmetovalcu je predobro znano, da je veliko večja nesreča za posestnika, kedar mu primanjkuje spomladi krme za živino, nego ko mu primanjkuje hrane za domačo družino, ker za živino je treba pri enakem številu glav petkrat več denarja izdati za seno in deteljo nego za hrano domače družine v istem času. Letos bilo je n. pr. v Gorici senó dražje ko pšenica in turšica, ker kupovali smo seno stari cent po 2 gold. do 2 gld. 50 kr.; a pšenico mernik po 1 gld. 60 kr. do 2 gld. 20 kr. in turšico po 1 gld. 60 kr. do 1 gld. 70 kr. mernik. Sploh pa je dobra piča, to je dobro seno in detelja spomladi po 1 gld. 50 kr. do 1 gld. 80 kr., ako bi bilo še tako dobro leto za pičo.

Da si kmetovalec z zgodnjo pičo pomaga, priporoča se od vseh žit največ ozimina rž, ki nam pri ugodnej zimi v naših južnih krajih koncem marca in početkom aprila dá piče za žetev ali košnjo. Sploh pa tudi je rž sama po sebi jako zdrava in dobra piča za vsako živino. Razume se samo ob sebi, da se mora rž kositi, predno v klasje pride. Ako hočemo rž za svežo ali frišno pičo kositi in živino ž njo krmiti, moramo jo že koncem avgusta ali vsaj početkom septembra sejati, da se more do zime obrasti. Prav tako je italijanska detelja (*trifolium incarnatum*; v goriškej okolici jo zovemo „ruso deteljo“ od laškega „erba rossa“) dobra zgodnja piča.

To deteljo sejejo posebno mnogo v goriški okolici in v Furlaniji. Sejati moramo tudi to de-

teljo sploh zgodaj in sicer meseca avgusta, a najzadnje početkom septembra, da se more do zime popolnoma dobro obrasti. Ona je zadovoljna tudi s slabšo zemljo in se seje navadno med turšico, činkvantin ali pa med ajdo. Ako ste zima in spomlad ugodni, more se koncem marca in početkom aprila za silo kositi, ali navadno se kosi o sv. Jurji.

Podaje se živini ali sama ali pa, kar je še boljše, pomešana s suho pičo in sicer tako, da je vsaj tretjina suhega sena vmes. Še boljše se stori, ako se seno, ovsena ali ječmenova slama vmes pomeša in se rezanica nareže.

Na ta način živina ne dobi ne skomine, ne griže, kar se drugače prav rado dogaja. Dobro je tudi to, da živina suho pičo z deteljo vred povžije, če tudi bi bilo seno ali slama slabejše vrste, kar se spomladi zelo pogosto dogaja. Tukaj na Goriščem se še lahko za njo seje navadna turšica.

Dalje imamo francosko ruso deteljo, katera se prav tisti čas seje kakor italijanska in ki tudi na slabi zemlji dobro uspeva. Sploh se ž njo ravna prav tako kakor z italijansko. Od italijanske se razlikuje v tem, da je za kakih 14 dni v rašči kasnejša ter da je bolj pernata in sočna, tedaj tudi bolj redivna.

Na naši kmetijski šoli smo minolo leto skupaj usejali francosko deteljo pomešano z ržjo. Ta poskus se je prav dobro obnesel.

Poprej smo namreč že omenili, da je francoska detelja 2—3 tedne kasnejša kakor italijanska; a rž, rekli smo, rabi se lahko še prej nego italijanska detelja. Početkom aprila smo že rž želi za frišno pičo; bili bi jo tudi že lahko v drugi polovici marca, čeravno je bila huda zima. To rž mešali smo s semenom (dobra je tudi ovsena in ječmenova slama) za rezanico, kar je živini posebno dobro ugajalo.

Ko smo bili z ržjo pri kraji, je že detelja dorasla za prvo košnjo. Na ta način dobiva kmetovalec iz ene in iste njive v enem mesecu dve košnji in sicer najprej žanje rž in potem deteljo. Razume se samo po sebi, da se mora rž žeti, predno gre v klas.

Letos bomo imeli zopet zelo malo sena, posebno po naših hribih, ker je bil mesec majnik zelo suh, in že lahko naprej rečemo, da bo prihodnjo spomlad seno gotovo po 2—3 gld. stari cent, ako ne dražje. Ta mešanica se mora tudi že meseca avgusta, ali vsaj početkom septembra sejati, da se more eno in drugo do jeseni dobro obrasti.

Našim kmetovalcem prav gorko priporočam, naj na ta način pridelujejo pičo, in jih prosim, naj vsaj enkrat to poskusijo, ker ni s tem nikakih stroškov, a dobiček je velik, ker kmetovalec se reši spomladi iz velikih zadreg, posebno ako je piča draga, kakor je bila letos in kakor bode tudi prav gotovo prihodnje leto.

(„Soča“.)

Fr. Zepič.

Za poduk in kratek čas.

Lurški romarji.

Slovcem je po lepih molitvenih knjigah č. g. Fr. Marešiča že več ali menj znano, kako se je

začela sloveča Božja pot v Lurdu na Francozskem. Tu se je Marija, Božja porodnica čistega spočetja, več tednov prikazovala malej nedolžnej deklici. Na tisoče in tisoče romarjev je šlo že od tistega časa v Lurd. Postavili so tam prelepo Marijino cerkev, in brez števila čudežev se je že zgodilo na tistem mestu.

Letos so se pogovorili nekteri gospodje v našem cesarstvu, da napravijo veliko romanje iz Avstrije v Lurd. Kupili so lepo bandero, in pod tem banderom se je zbralo 550 romarjev iz Avstrije, in sicer iz Dunaja 77, iz Doljne Avstrije 85, iz Gornje Avstrije 84, iz Moravskega 76, iz Štajerske 47, iz Šlezije 31, iz Češke 30, izpod Ogerske krone 27, iz Solnograškega 23, iz Tirolskega 21, iz Galicije 17, iz Kranjske in Primorja 15, iz Koroške 8. Slovencev je bilo med njimi 39, in sicer 22 štajerskih, 8 kranjskih, 1 Goričan in 7 Korošcev. Med Korošci so bili 3 duhovniki in naslednji posvetni: Sajovic Pija, Jur Šenk iz Jezerske fare, Marija Stöckl iz Celovca, pa Kolenc in Lečnik iz Prevalj.

Eden izmed slovenskih romarjev nam je to potovanje nekoliko popisal v „Slovenču“, in mi hočemo na kratko nekaj vrstic posneti za naše bralce.

Romarji so se zbrali na Dunaji. Od tam jih pelje železna cesta na Tirolsko. Občudovali so posebno podzemeljski prekop ali tunel na Oreški gori, ki je 10.260 metrov dolg. Hitri vlak potrebuje 20 minut, da ga prevozi. Od Tirolov in Predorelskega so prišli v gorato Švico, od tam pa na francozke ravnine. V velikem francozkem mestu Lyonu so brezverci naščuvali poulične pobaline, da so romarjem žvižgali in sikali. Verni Francozi pa so naše romarje povsodi prijazno sprejemali. Iz Lyona pelje železnica poleg reke Rone mimo mesta Avignon, kjer so papeži kraljevali od l. 130 do 1378. Mimo prijaznih, vinorodnih goric se pripeljejo do morja v mesto Cette. Od tam pa pridejo v veliko mesto Tuluz. Tam stoji krasna cerkev sv. Saturnina, kjer je shranjen en trn iz krone našega Zveličarja in glava sv. Tomaža Akvinskoga. Iz Tuluza so prišli srečno v Lurd.

Vsaki romar gre najprej k skali, na ktere je stala preblazena Devica, ko je govorila z malo Bernardeto. V nedeljo zjutraj so se začele sv. meše, in sicer že ob dveh po polnoči. Mešnikov je bilo 195, vendar so prišli vsi na vrsto. Ob devetih so meševali mil. g. nadškof. Čehi pa so imeli pred jamo pridigo.

(Konec pride.)

Smešničar.

Neki kmet pride v mesto in si ogleduje neko veliko hišo. Praša mimogredočega gospoda, kdo v tej hiši stanuje? Gosp. reče: „To je norišnica za kmete“. Kmet pa se odreže: „To sem si koj mislil, saj za gospode bi bila premajhna“.

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Svitli cesar so pogorelcem v Kotičanih podarili 2000 gld. — Nj. ces. visokost

gosp. nadvojvoda Oton je došel v Celovec, kjer služi kot nadporočnik 12. ulanskega polka. Pravi, da bo visoki gospod tri leta ostal v Celovcu. — Časniki so raznesli novico, da je sodnijski minister g. dr. Pražak dal si poročati, kako da reč stoji pri sodnijskih uradnikih zastran tega, ali znajo sodnijski uradniki potrebnih jezikov? Da se pa uradniki preveč ne vstrašijo, jih je naša „Celovčanka“ hitro potolažila s tim, da to ni resnica. — „Kmečka zveza“ misli letos še dva kmečka shoda sklicati; enega jeseni v labudске dolini, drugega pa po zimi v Celovcu. — Koroška kmețijska družba bo vender storila, kar smo mi v „Miru“ priporočali. Ker se je namreč bati, da bo na zimo zmenjkalo živinske krme, kupila bo na Ogerskem na debelo slame in jo bo kmetom za svoj kup prodajala. Pri južnej železnici bo prosila za znižano voznino. — Vladni svetovalec grof Leopold G o e s je dobil red železne krone 3. vrste. — Znani vitez Sch ö n e r e r je bil nedavno v Celovcu. Njegovi Celovski pristaši so se zbrali okoli njega pri Sandwirthu. Kaj se je govorilo, o tem še nismo nič zvedeli, pa tudi nismo preveč radovedni; saj tako poznamo njegove namene. — Šulferajnovci so si tudi že na Koroškem v laseh. Eni so še za „nemški šulferajn“, drugi se pa oklepajo novega protijudovskega društva „šulferajn za Nemce“. — Umril je v Celovcu dr. Franc Rabič, zdravnik, še v najboljših letih. Imel je lep pogreb. — Utonil je neki hlapec v Glinici pod Celovcem. — V Kotičanih so polni hvale za ljubljanske kaznenice, ki so tako pridno gasili. Brez njih bi bila pogorela še druga polovica vesi. Tudi pri ravnarji Zile so pridni. Zdaj bojo pač vladni krogi enkrat sprevideli, da je bolj pametno, kaznenice porabiti za taka dela, namesto da rokodelcem po mestih jemljejo kruh in delajo konkurenco. Največ so se bali, da bi pri delih na prostem kak kaznenec lahko ubežal. Da je bil to prazen strah, videlo se je v Kotičanih. Pri požaru med splošno zmešnjavo bi bil lahko kateri ubežal, pa ni nobeden. — Za Radetzkyjev spomenik je dal Celovski mestni zbor 100 gld.

Na Kranjskem. V Postojnskem okraju tožijo, da jim napravlja deževje na polji veliko škode. — Gospa Hočevar iz Krškega podarila je za Radoliško cerkev obligacijo za 1000 gld. — Podobar Josip Groselj v Selcih na Gorenjskem, je iz lesa izrezal lepo podobo Kristusovo, ki se zdaj vidi pri g. Ozbiču v Celovcu. Delo je mojstersko in podobar Groselj vse hvale vreden. — Umrli so Ljubljanski proš č. g. Jožef Zupan, rojeni v Kropi leta 1811. — Na Dolenjskem se hvalijo, da bo vino dobro, kar ga bo. Tako tudi na Ogerskem in Avstrijskem. — Na Gorenjskem imajo dosti sadja, pa krme bo malo. — Čebele se letos prav dobro prodajajo.

Na Štajerskem. Č. g. dr. L. Gregorec, kanonik, je bil enoglasno izvoljen v državni zbor za Ptujski volilni okraj. Slava! — Pri Sevnici je skočila v Savo neka udova, ki je zapustila devet majhnih, nepreskrbljenih otrok. — Pod Ptujem so neko gosposko žensko izvlekli iz Drave. Imela je 231 gld. pri sebi. — Trtno uš so zasledili že tudi po vinogradih Bučkih in Veraških.

Na Primorskem. Iz Trsta je pobegnil lesni trgovec Liapulo, ter je dolgov zapustil za

200.000 gld. — V Ajdovščini ustanovila se je podružnica sv. Cirila in Metoda. — Tržaški škof bojo bojda sprejeli 22 čeških osmošolcev, da jih pošljejo v Goriško bogoslovje. V Tržaški škofiji namreč zelo primanjkuje duhovnikov. — Kolera na Primorskem ponehuje. Namesto nje pa se je priklatila trtna uš. Zasedili so jo v Basanji v Istri.

Duhovniške spremembe v Krški škofiji.

V kapucinskem samostanu so se godile te-le spremembe: Iz Celovca gresta oo. Matevž in Janez Kapistran v Švamberg, v Celovec pa pridejo oo. Teofil za vikarja in zač. dušn. oskrbnika v občeni bolnišnici, Kajetan in Lambert; — iz Wolšberga gre o. Adalbert v Hartberg in v Wolšberg pride o. Joahim za vikarja. — Raspisani ste fari: D. M. na Zili in Borovlje v Rožnej dolini do 7. okt.

Loterijske srečke

od 4. septembra.

Gradec	15	42	10	19	28
Dunaj	9	49	79	36	20

Tržna cena v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hekto-litre		Ime blaga	na kilo	
	gld.	kr.	gld.	kr.		gld.	kr.
pšenica	5	30	6	70	goveje meso	—	58
rž	4	—	5	—	telečje meso	—	60
ječmen	4	—	4	50	svinjsko meso	—	62
oves	2	30	2	90	koštrunovo	—	44
hejda	3	30	4	70	maslo	—	95
turšica	4	10	5	20	puter	—	85
pšeno	7	—	8	70	prekajen špeh	—	80
proso	—	—	—	—	frišen špeh	—	70
grah	5	20	6	—	mast	—	70
leča	—	—	—	—	100 kil sena	—	3 50
fižol	5	40	7	50	100 kil slame	—	3 —
krompir	—	80	1	30	100 kil deteljnega semena	—	—

Živinski sejmi bojo: 13. sept. v Št. Jakobu pri Rožeci, v Sovodji (Gmünd) in v Gradacu (Grades); 14. sept. v Lieseregg; 15. v Belaci; 16. v Rennwegu; 18. v Sovodji; 20. v Velikovu, v Trebnem, v Št. Štebnu pri Šmohoru, na Mostiču; 21. v Spod. Dravbregu, na Zgornji Beli, v Dolih pri Kotičanih; 27. v Šmihelu pr Pliberci, v Grabštanji, v Višprijah in Radentheinu; 29. v Rožeci, v Svinecu, v Motnici, Waldensteinu in v Pusarnici.

Oglasila.

Služba organista, ki mora tudi pevce učiti, se z novim letom oddá v Dobrli vesi. Več se izvé pri tamošnjem farnem oskrbništvu.

Kmetija, ki ima 31 oralov njiv, travnikov in gojzda, ter dobro pohištvo, je iz proste roke na prodaj za 4600 gld. Več pové posestnik Tavar v Tinjah pri Velikovu.

Učenec, ki ima potrebne šole in zna nemško in slovensko, se prejme v prodajalnici za tržaško blago pri gosp. A. Prosenu v kosarnskih ulicah.

Mlin v krasni Savinski dolini, v Malih Braslovčah na Savinski strugi, s petimi tečaji, na stanovitni vodi, četrť ure od Braslovškega trga, pri okrajni cesti; hiša z enim nadstropjem, s svinjakom in vezanim kozolcem; dva orala njive in travnika, vse v dobrem stanu, se prostovoljno prodá pod ugodnimi pogoji. Polovica kupnine se lahko obrestuje. Več se izve pri lastniku M. Serdonerju v Malih Braslovčah, pošta Braslovče (Frasslau).

Zahvala. Dne 20. avgusta mi je ogenj pokončal vse moje premoženje. Pohištvo je bilo zavarovano pri „Wiener Versicherungsgesellschaft“, ktero zastopa v Celovcu gosp. Miroslav Morre v grof Goëssovi hiši na starem trgu št. 30. Ta zavarovalnica me je hitro, pošteno in popolno izplačala. Za to jo po pravici hvalim in priporočam.

V Malem Št. Pavlu 30. avg. 1886.

Miha Neubauer p. d. Veračnik v Filingu.

Zahvala in priporočilo.

Podpisani posestnik že nad 70 let v Celovci obstoječega

„HOTELA SANDWIRTH“

zahvaljuje se udano mnogobrojnim častitim gostom za dosedANJI blagovoljni obisk in od mnogih strani skazano zaupanje; hkratu prosi se za daljni obisk p. n. potujoče občinstvo in preč. duhovščina, za kar se bo prizadeval častitim obiskovalcem postreči najboljše in najsolidnejše s **sobami, jedili in pijačami.** Poletne mesece je odprt poleg hotela jeden **najlepših in največjih vrtov mesta z velikim salonom,** kjer se pri vsakem vremenu častitim obiskovalcem v vsakem oziru pazno in cenó postreže.

Zlasti pa opozarja podpisani na dobro preskrbljeno **zalogo najboljših, pristnih in nepokvarjenih pijač, avstrijskih, tirolskih in šilherskih vin, najfinejšega Reinighauser-jevega piva.** Gorka in mrzla jedila ob vsakem dnevnem času.

Lastni omnibus je pri prihodu vsakega vlaka na razpolaganje.

Z velespoštovanjem

G. Simon,

posestnik „hótela Sandwirth“ v Celovci.